

LUKINI (Lucchini) JAN Antoni

(ur. 1675 r., zm. 27 III 1750 r.)

Był synem Antoniego, bogatego kupca krakowskiego wywodzącego się z Lukki w Toskanii, i Katarzyny z Wosińskich. Miał braci: Józefa, duchownego (m.in. kanonika kolegiaty Wszystkich Świętych), i Wawrzyńca, łowczego braclawskiego.

Odbywszy naukę szkolną w rodzinnym Krakowie, około 1690 r. rozpoczął studia w tutejszym uniwersytecie, gdzie zdobył bakalaureat (1693) i magisterium sztuk wyzwolonych (1694). Pracując następnie jako docent na Wydziale *Artium*, był Lukini co najmniej od 1702 r. starszym Bursy Śmieszkowica. W latach 1705–1707 przebywał na studiach w Rzymie. Obroniwszy 5 listopada 1707 r. tezę z fizyki, przyjęty został do Kolegium Mniejszego. Kolejnym celem Lukiniego stało się zatrudnienie na Wydziale Prawa, co osiągnął niewątpliwie przed 20 marca 1710 r., gdy był już seniorem Bursy Prawników. Z rekomendacji Kolegium Prawniczego wysłany w 1712 r. do Poznania, został tam 5 grudnia t.r. dyrektorem Kolegium Lubrańskiego i pełnił tę funkcję przez niecałą kadencję, do 5 lutego 1714 r. Po powrocie do Krakowa przygotował dysertację z zakresu prawa kanonicznego o dyspensowaniu (*Quaestio iuridica de dispensatione...*, Kraków 1716), którą przedstawił do responsji i obronił 31 marca 1716 r., uzyskując dzięki temu (24 kwietnia 1716 r.) wstęp do Kolegium Prawniczego. Objąwszy prepozyturę kolegium po raz pierwszy w semestrze letnim 1716 r., sprawował ją łącznie sześciokrotnie, a co najmniej dwadzieścia razy był wybierany na radcę (konsyliarza). Doskonalenie swych kwalifikacji naukowych uwieńczył Lukini

zdobyciem doktoratu obojga praw, który przyznano mu uroczyście w kolegiacie Wszystkich Świętych 17 lutego 1721 r. Podstawą przewodu doktorskiego Lukiniego była rozprawa dotycząca przywilejów uniwersyteckich (*Quaestio iuridica de privilegiis scholarum...*, Kraków 1721). Następnie przez wiele lat pracował na Wydziale Prawa jako

Epitafium Jana Lukiniego w kościele Mariackim w Krakowie.
Fot. Mateusz Mataniak

profesor kazuistyki (*Doctorianus*), uznawany za wybitnego specjalistę ze względu na swą wieloletnią praktykę w kurii biskupiej, a także był przez pewien czas dziekanem Wydziału Prawa. W 1737 r. uniwersytet zwolnił go z obowiązku wykładania, co umożliwiło mu większe zaangażowanie w działalność administracyjną zarówno na uniwersytecie, jak i w krakowskiej kurii biskupiej.

W swej karierze pełnił Lukini rozmaite funkcje uniwersyteckie. Co najmniej od 1721 r. był prowizorem Bursy Śmieszkowica, w latach 1724 i 1734 występował także jako prowizor Bursy Jagiellońskiej, a w 1726 i 1734 – Bursy Prawników. W 1724 r. został po raz pierwszy wybrany na rektora uniwersytetu. Odtąd miał pełnić tę szczytną funkcję aż siedemnastokrotnie, w latach 1724–1725, 1727–1728, 1735–1743 oraz 1746–1747. Okresu jego urzędowania nie znaczą żadne przełomowe wydarzenia z dziejów wszechnicy. Wiadomo jednak, że Lukini jako rektor zmierzał do ograniczenia znaczenia starszych profesorów teologii, którzy wywierali przemożny wpływ na życie całego uniwersytetu. Nawet będąc rektorem, pozostawał przy tym do dyspozycji Kolegium Prawniczego, służąc mu pomocą jako konsyliarz. Występował także często jako osoba z ramienia uniwersytetu kontrolująca rachunki kolegium. Od co najmniej 1734 r. nosił tytuł *senior pater* Kolegium Prawniczego, a od 1745 r. – całego uniwersytetu.

Przyjąwszy w 1700 r. święcenia duchowne, podjął Lukini pracę jako notariusz w krakowskiej kurii biskupiej, którą to funkcję pełnił od 1701 r. u boku kolejnych ordynariuszy: Jerzego Albrechta Denhoffa i Kazimierza Łubieńskiego. W latach 1710–1712 oraz 1713–1732 był także asesorem w trybunale konsystorskim, a od około 1737 r. egzaminatorem synodalnym i sędzią krakowskiego konsystorza. Jako osobie obdarzonej dużym doświadczeniem i wiedzą kolejni biskupi powierzali również Lukiniemu obowiązki delegata, m.in. do kontaktów z nuncjaturą papieską. Na talentach i wiedzy krakowskiego profesora poznał się także biskup poznański Michał Bartłomiej Tarło, w okresie dyrektorowania Lukiniego w Kolegium Lubrańskiego zatrudniając go w swym konsystorzu.

Za cenioną przez kolejnych biskupów pracą Lukiniego na ich rzecz szło obdarowywanie go odpowiednio godnymi beneficjami. Na początku swej kariery został kustoszem wiślickim, a już w 1707 r. objął w kapitule wiślickiej kantorę. Przed 24 kwietnia 1716 r. był także, również z prezenty biskupiej, prepozytem w Sławkowie. W osiągnięciu dalszych beneficjów dopomogło Lukiniemu przystąpienie do Kolegium Prawniczego: już przed 24 kwietnia 1716 r. był kanonikiem kapituły kolegiackiej Wszystkich Świętych w Krakowie, 22 października 1717 r. został w niej kantorem, a 20 września 1730 r. – kanclerzem. Jako kanonik przy kolegiacie Wszystkich Świętych był w bliżej nieokreślonym czasie jej prokuratorem, a w 1726 r. doposażył czynszem pieniężnym beneficjum kantora tamże. Najwyższą z otrzymanych przez Lukiniego godności kościelnych był kanonikat krakowski (prebendy Karniów), osiągnięty przezeń 16 maja 1725 r.

Zmarł w Krakowie 27 marca 1750 r. i został pochowany 7 kwietnia t.r. w kościele Mariackim. Pozostawił po sobie wydane drukiem trzy rozprawy na stopień oraz kilka

panegiryków okolicznościowych na cześć kolegów uniwersyteckich (m.in. Stefana Kropkiego). W rozporządzeniu swej ostatniej woli zapisał m.in. kwoty na aniwersarz za swą duszę odprawiany w kościele św. Anny, darowiznę dla Bursy Ubogich oraz założył fundusz stypendialny (borkarnę) dla studentów (łączna kwota pieniędzy przeznaczonych przez Lukiniego na fundacje na rzecz uniwersytetu wyniosła niebagatelną sumę 11 000 złp).

AUJ rkps 208 s. 57, 377; AUJ rkps 50 s. 76–148, *passim*; AUJ rkps 51 s. 1–49, *passim*; BJ rkps 5359 II t. 7 fol. 145–146; Estreicher Bibliografia 21, s. 522–523; L. Hajdukiewicz, *Lukini (Luchini) Jan Antoni*, PSB, t. 18, Wrocław 1973, s. 116; Michalewiczowie 1 nr 1135 s. 627, nr 1223–1224 s. 664–665; Szczepaniak Duchowieństwo s. 632.

Krzysztof Fokt